

**Azərbaycan Respublikası adından
Q Ə T N A M Ə**

İş № 2(103)-XXXX/XXXX

XXXX-cu il

Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin mülki kollegiyası

Hakimlər –Şərafət Asif qızı Məmmədovanın sədrliyi və məruzəsi ilə,
Vüqar Təvəkgül oğlu Həsənov və Namiq Şamil oğlu Cəfərovdan ibarət tərkibdə,
Mövlayev Azər Aydın oğlunun katibliyi ilə,

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 2(011)-XXXX/XXXX sayılı, XXXX-cu il tarixli qətnaməsindən cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən verilmiş apellyasiya şikayətinə əsasən mülki işə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin binasında açıq məhkəmə iclasında baxaraq

m ü ə y ə n e t d i:

İddiaçı XXXXoğlu cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyinə qarşı - cavabdeh tərəfindən 9072 m³ qazın sərfiyyatına dair 1814,14 manat məbləğində əsassız borcun və qaz sayğacının dəyəri kimi əlavə olaraq, 212,28 manat məbləğində pulun silinməsi barədə iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət etmişdir.

İddia tələbi onunla əsaslandırılmışdır ki, iddiaçının yaşadığı Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, 8-ci mədən küçəsindəki, 7-ci mənzil ünvanında, 100.03.2018-ci il tarixdə qaz sayğacının yoxlanılmasına dair cavabdehin əməkdaşları tərəfindən yoxlamaya gəlinən zaman, qaz idarəsinin əməkdaşları tərəfindən 5377269 sayılı akt tərtib edilərək evində olan sayğac yenisi ilə əvəz edilmişdir. Daha sonra smart karta qazın sərfiyyatı üçün pul yükləmək istədikdə, smart kartın bloka salındığı məlum olmuşdur. Məsələnin araşdırılması üçün iddiaçı XXXX-ci il tarixdə XXXXİB-yə müraciət etmiş. Orada məlum olmuşdur ki, 18.05.2018-ci il tarixli akta əsasən guya tərəfindən qaz sayğacına müdaxilə olunduğundan, xətaların normadan artıq olması, sayğacın hesablama mexanizminin keçən qazın sərfiyyatını qeyd etməməsi, baxış məqsədi ilə qoruyucu örtüyün açılması, hesablama mexanizmini hərəkətə gətirən dişli çarxın oxunun qırılıb kimi rəy verilmişdir. İddiaçı qeyd edir ki, onun tərəfindən sayğaca heç bir müdaxilə olunmayıb, hər ay vaxtlı vaxtında ödənişlər edilib.

İddiaçı XXXXoğlu daha sonra məhkəməyə ərizə ilə müraciət edərək, cavabdeh tərəfindən 9072 m³ qazın sərfiyyatına dair 1814,40 manat məbləğində əsassız borcun və qaz sayğacının dəyəri kimi əlavə olaraq, 212,28 manat məbləğində pulun silinməsi barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 2(011)-XXXX/XXXX sayılı, XXXX-cu il tarixli qətnaməsi ilə iddia ərizəsinin təmin edilməsi, XXXXİstehsalat Birliyinin XXXX oğlunun qaz sərfiyyatına görə tələb etdiyi 1814,4 manat və sayğacın dəyərində görə tələb olunan 212,28 manat məbləğində borcun silinməsi silinməsi qət edilmişdir.

Həmin qətnamədən narazı qalan cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən apellyasiya şikayəti verilərək, qətnamənin ləğv edilməsi və iddia tələbinin rədd edilməsi barədə yeni qətnamə qəbul edilməsi xahiş edilmişdir.

Apellyasiya şikayəti onunla əsaslandırılmışdır ki, XXXXİB-nin nümayəndələri tərəfindən XXXXoğluna məxsus ünvanında sayğac çıxarılmış və dövlət yoxlamasından keçirilməsi üçün

“İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi”nə göndərilmişdir. “İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi”nin laboratoriyasında sayğacın kənar təsir nəticəsində deşilməsi və istismara yarasız olması müəyyən edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin XXXX-ci il tarixli, 80 sayılı “Qazdan istifadə Qaydaları”nın 4.9-cu maddəsinə əsasən zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir. Göstərilənlərə əsasən XXXXoğlunun ünvanında quraşdırılmış sayğaca müdaxilə olduğu üçün istifadə edilmiş təbii qazın dəyəri 1814,14 manat, sayğacın dəyərində görə 212,88 manat borcun silinməsi hesablanmışdır. Lakin birinci instansiya məhkəməsi bunların heç birinə hüquqi qiymət verməmişdir.

İş üzrə tərəflərə məhkəmə iclasının vaxtı və yeri barədə lazımi qaydada xəbərdar edilməsinə baxmayaraq, tərəflər məhkəmə iclasına gəlməmiş, gəlməmələrinin səbəbi barədə məhkəməyə məlumat verilməmişlər. Məhkəmə kollegiyası Mülki Prosesual Məcəllənin 376.2-ci maddəsinə rəhbər tutaraq tərəflərin iştirakı olmadan işə baxılmasını mümkün hesab etmişdir.

Belə ki, XXXXİstehsalat Birliyinin əməkdaşları tərəfindən tərtib olunmuş XXXX-ci il tarixli 0176565 sayılı aktın surətindən müəyyən olunur ki, XXXXoğlunun yaşadığı ünvanda quraşdırılmış sayğaca müdaxilə olduğu üçün çıxış plastmas borusunun deşilməsi müəyyən edilmiş, itirilmiş qazın bərpası üçün dəymiş ziyanın hesablanması qərara alınmışdır.

Belə ki, XXXXİstehsalat Birliyinin əməkdaşları tərəfindən tərtib olunmuş XXXX-ci il tarixli MSK-29/1710-0195 sayılı aylı aktın surətindən müəyyən olunur ki, XXXXoğlunun yaşadığı ünvanda quraşdırılmış sayğacın kənar təsir nəticəsində deşilməsi və istismara yarasız olması müəyyən aşkar edilmiş, itirilmiş qazın bərpası üçün dəymiş ziyanın hesablanması qərara alınmışdır.

Həmçinin, XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən tərtib olunan abonentin saldosundan müəyyən olunur ki, XXXXoğlundan tərtib olunan aktlar üzrə qaz sərfiyyatına görə borcu 1814,40 manat təşkil edir.

Beləliklə, məhkəmə iclasında işin həqiqi halları ilə müəyyən edilmişdir ki, iddiaçının yaşadığı ünvanda qaz sayğacı dəyişdirilərək, dövlət yoxlanmasından keçirilməsi üçün göndərilmişdir. Lakin dövlət yoxlanmasından keçirildikdən sonra, itirilmiş qazın bərpası üçün hesabat aparılmış və hesablanmış 1814,40 manat ($9072 \text{ m}^3 \times 0,20 \text{ manat} = 1814,40 \text{ manat}$) məbləğində borc, o cümlədən sayğacın dəyəri iddiaçıdan tələb edilmişdir.

Məhkəmə kollegiyası apellyasiya şikayətini mülki işin materialları ilə birlikdə araşdıraraq hesab edir ki, apellyasiya şikayəti təmin edilməməli və hazırki iş üzrə birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

İş materiallarından görünür ki, “SOCAR” XXXXİB-si tərəfindən tərtib edilmiş XXXX-ci il tarixli MSK-29/1710-0195 sayılı “Təbii qazdan istifadə qaydalarının pozulması haqqında” Aktın surətində “çıkış plastmas borusunun deşilməsi” qeyd edilse də, cavabdeh həmin qüsurların və ya kənar təsirinə iddiaçının təqsiri üzündən yaranmasını sübut etmədən eyni zamanda iddiaçının yaşadığı evə dair hesablanmış 1814,14 manat və sayğac dəyəri 212 manat 28 qəpik məbləğində dəymiş ziyan hesablanmışdır.

İstehlakçılarının hüquqlarının müdafiəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun:

3-cü maddəsinə əsasən öz hüquqlarının və qanuni mənafeylərinin müdafiəsi üçün səlahiyyətli dövlət orqanlarına və məhkəməyə müraciət etməyə istehlakçılarının hüquqları vardır;

18-ci maddəsinin 1-ci bəndinə əsasən dövlət istehlakçılarının mənafələrinin müdafiəsinə təminat verir. Maddənin 2-ci bəndinə əsasən istehlakçılarının hüquqlarının dövlət müdafiəsini Azərbaycan Respublikasında istehlakçılar üçün nəzərdə tutulan malların (işlərin, xidmətlərin) keyfiyyətinə, təhlükəsizliyinə və istehlakçılarının Qanunla qorunan başqa hüquqlarının müdafiəsinə nəzarət edən müvafiq dövlət orqanları və məhkəmə öz səlahiyyətləri hüduqlarında həyata keçirirlər;

26-cı maddəsinə görə istehlakçılarının qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarının müdafiəsini məhkəmə həyata keçirir. İstehlakçılar hüquqlarının pozulması barədə qaldırılan iddialara görə dövlət rüsumu verməkdən azad edirlər.

Belə ki, «Qaz təchizatı» haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununun 13-cü maddəsinin 8-ci bəndinə əsasən qaz paylayıcısı istehlakçıya verdiyi qazın dəyərini yalnız sayğacın göstəricilərinə əsasən tam hesablamalıdır və hər ay istehlakçıya məlumat (hesab) təqdim etməlidir (göndərməlidir). İstehlakçı tərəfindən qazın hesabı tam ödənildikdən sonra, qaz paylayıcısı tərəfindən yol verilmiş səhvə görə düzgün hesablanmış qazın dəyərini qaz paylayıcısı istehlakçı tərəfindən ödənilməsinə tələb edə

Bu maddənin 9-cu bəndinə əsasən məişət qaz qurğularının istifadəsi üçün qaz sayğacı qaz paylayıcısının vəsaiti hesabına, sənaye qaz qurğularının istifadəsi üçün isə qaz sayğacı istehlakçının vəsaiti hesabına təchiz edilir, quraşdırılır və dəyişdirilir. İstehlakçının təqsiri olmadan zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisi ilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması bu hissənin birinci cümləsinə uyğun olaraq, zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə isə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir. Qaz paylayıcısı tərəfindən qaz sayğacının dəyişdirilməsi, təmir olunması və ya texniki baxışdan keçirilməsi istehlakçıdan tələb edildikdə, bu halda qaz paylayıcısı tərəfindən həmin tələbin hüquqi əsası göstərilməlidir. Qaz sayğaclarının növbəti texniki baxışının keçirilməsi onların texniki pasportlarında göstərilmiş müddətdə həyata keçirilir. Qaz sayğaclarının növbəti texniki baxışdan keçirilməsinə görə istehlakçılardan vəsait tələb etmək qadağandır. İstehlakçının arzusu ilə qaz sayğacının texniki baxışdan keçirilməsinə görə istehlakçı vəsait ödəməlidir.

«İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında» Qanunun 13-cü maddəsində göstərilir ki, satıcı (icraçı) istehlakçını maraqlandıran malın (işin, xidmətin) qiyməti, istehlak xassələri (ərzaq malları barəsində isə; həm də tərkibi, yararlılıq müddəti, kaloriliyi, sağlamlıq üçün zərərli maddələrin normativ sənədlərin tələbləri ilə müqayisəli miqdarı), əldə edilməsi şərtləri, təminat öhdəlikləri və iddiaların irəli sürülməsi, malın işlədilməsi, saxlanması və təhlükəsiz istifadəsi üsulları və qaydaları barəsində istehlakçıya zəruri və düzgün məlumat verməlidir.

«Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin XXXX tarixli 80 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş «Qazdan istifadə Qaydaları»nın:

4.2-ci bəndinə əsasən məişət qaz qurğularının istifadəsi üçün qaz sayğacı qaz paylayıcısının vəsaiti hesabına, sənaye qaz qurğularının istifadəsi üçün isə qaz sayğacı istehlakçının vəsaiti hesabına təchiz edilir, quraşdırılır və dəyişdirilir;

4.5-ci bəndinə əsasən Qaz sayğaclarının növbəti dövlət yoxlamasından keçirilməsinə görə istehlakçılardan vəsait tələb etmək qadağandır. İstehlakçının arzusu ilə qaz sayğacının dövlət yoxlanılmasından keçirilməsinə görə istehlakçı vəsait ödəməlidir;

4.7-ci bəndinə əsasən sayğacların üzərində olan plomblar kənar müdaxilələrdən qorunmaq üçün müvafiq örtüklə örtülməli (fiziki şəxs olan istehlakçıların sayğacları qaz paylayıcısı tərəfindən) və sayğac göstəricisinə sərbəst şəkildə baxılmasına imkan olmalıdır;

4.8-ci bəndinə əsasən fiziki şəxs olan istehlakçıların qaz sayğaclarının işlək vəziyyətdə saxlanılmasına görə cavabdehliyi qaz paylayıcısı, hüquqi şəxslərin qaz sayğaclarının işlək vəziyyətdə saxlanılmasına görə cavabdehliyi isə özləri daşıyırlar;

4.9-cu bəndinə əsasən istehlakçının təqsiri olmadan zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisi ilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması bu Qaydaların 4.2-ci bəndinə uyğun olaraq, zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə isə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir.

Göründüyü kimi, iddiaçı XXXXoğluna məxsus ünvanda quraşdırılmış sayğaca müdaxilənin məhz iddiaçı tərəfindən edilməsi öz təsdiqini tapmamışdır. Belə olan halda da məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, iddiaçı, əsassız olaraq cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən onun yaşadığı evə dair hesablanmış 212.28 manat sayğacın dəyəri və müdaxilə olunduğu üçün itirilmiş qazın dəyəri 1814,44 manat məbləğində borcun silinməsi barədə iddia ilə məhkəməyə müraciət etməkdə haqlı olmuşdur.

Məhkəmə kollegiyası da birinci instansiya məhkəməsinin iddianın təmin edilməli olmasından ibarət gəldiyi qənaətlə, habelə onun əsaslandırılması ilə razılaşaraq hesab edir ki,

qətnamə qanuni və işin hallarına uyğundur, habelə onun qəbulu zamanı maddi və prosesual hüquq normalarının pozuntusuna yol verilməmişdir.

Eyni zamanda kollegiya apellyasiya şikayətinin dəlilləri ilə razılaşmayaraq, hesab edir ki, bu dəlillər qəbul edilmiş qətnamənin ləğvi və yaxud dəyişdirilməsi üçün əsas deyildir.

Belə ki, apellyasiya şikayətində də cavabdeh, iddiaçıya məxsus ünvanda olan sayğaca müdaxilənin məhz iddiaçının təqsiri üzündən baş verməsini sübut edə bilməmişdir. Belə olan halda da, həmin müdaxiləyə görə hesablanmış borcun iddiaçıdan tutulması əsassızdır.

Odur ki, Kollegiya Mülki Prosesual Məcəllənin 384.0.1-ci maddəsində təsbit olunmuş səlahiyyətinə əsaslanaraq hesab edir ki, apellyasiya şikayəti təmin olunmamalı və birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Yuxarıda göstərilənlərə əsasən və Azərbaycan Respublikası MPM-nin 372, 382, 384.0.1 və 404-1-ci maddələrini rəhbər tutaraq, Məhkəmə kollegiyası

qət etdi:

Apellyasiya şikayəti təmin edilməsin.

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 2(011) XXXX/XXXX sayılı, XXXX-cu il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qətnamədən, qətnamə işdə iştirak edən şəxslərə rəsmi qaydada verildiyi gündən etibarən, 2 ay müddətində, Bakı Apellyasiya Məhkəməsi vasitəsilə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasına kassasiya şikayəti verilə bilər.